2016D19937

INBRENG VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Binnen de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken bestond bij enkele fracties de behoefte de Minister van Buitenlandse Zaken enkele vragen en opmerkingen voor te leggen inzake de brief d.d. 14 mei jl. bevattende de geannoteerde agenda van de Raad Buitenlandse Zaken van 23 mei 2016 en de brief d.d. 26 april jl. inzake het verslag van de Raad Buitenlandse Zaken van 18 april 2016.

De voorzitter van de commissie,
Eijsink

De adjunct-griffier van de commissie,
Wiskerke

Algemeen

De leden van de VVD-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de geannoteerde agenda inzake de Raad Buitenlandse Zaken van 23 mei 2016 en het verslag van de Raad Buitenlandse Zaken van 18 april 2016. De leden van de VVD-fractie hebben hierbij nog enkele vragen en opmerkingen.

De leden van de PvdA-fractie danken de Minister voor de geannoteerde agenda. Zij hebben een aantal vragen en opmerkingen.

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van de geannoteerde agenda van de Raad Buitenlandse Zaken van 23 mei a.s.

De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda van de Raad Buitenlandse Zaken van 23 mei 2016 en het verslag van de Raad Buitenlandse Zaken van 18 april 2016. De leden van de PVV-fractie hebben hierbij nog enkele vragen en opmerkingen.

Ook de leden van de SP-fractie en de leden van de D66-fractie hebben enkele vragen en opmerkingen over de geannoteerde agenda van de Raad Buitenlandse Zaken van 23 mei 2016 en het verslag van de Raad Buitenlandse Zaken van 18 april 2016.

Regionale strategie Syrië, Irak en bestrijding ISIS

De leden van de VVD-fractie zijn blij te vernemen dat de Irakese plaatsen Ramadi, Baghdadi en Hit zijn veiliggesteld. Wel zijn de leden van de VVD-fractie benieuwd of de Minister de Kamer kan informeren over de voortgang van het offensief teneinde Mosul te bevrijden. De afgelopen weken verschenen berichten in de pers die wezen op een moeizaam verloop van de strijd. Graag vernemen de leden van de VVD-fractie, voor zover mogelijk, hoe dit offensief verloopt en in welke mate de internationale coalitie bijdraagt om lokale grondtroepen hierbij te ondersteunen.

De leden van de VVD-fractie vinden dat het kabinet in de geannoteerde agenda terecht constateert dat de dreiging van ISIS niet geografisch beperkt is tot Syrië en Irak. In dat licht zijn de leden van de VVD-fractie zeer bezorgd over recente berichten die wijzen op een sterkere samenwerking tussen ISIS en Boko Haram. Vorig jaar verklaarde Boko Haram zich reeds trouw aan het leiderschap van ISIS, afgelopen week verschenen berichten waarin de Amerikaanse regering zorgen uitte over geïntensiveerde samenwerking tussen Boko Haram en ISIS in Libië. Zo zou Boko Haram in toenemende mate strijders leveren om ISIS te ondersteunen bij veroveringen in Libië.[1] Kan het kabinet deze berichten bevestigen? En zo ja, neemt het kabinet, al dan niet naar aanleiding hiervan, veranderingen waar in het internationale krachtenveld om ook meer inspanningen in de strijd tegen Boko Haram te leveren?

Tot slot willen de leden van de VVD-fractie erop wijzen dat tijdens het recente werkbezoek van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken aan het Midden-Oosten bleek dat de aanschaf van non-lethal equipment zoals communicatieapparatuur ter uitrusting van de door Nederland getrainde Peshmerga (zes) maanden heeft geduurd en dat dit vanwege aanbestedingsregels ook zou kunnen gelden voor de anti-IED equipment, terwijl 70% van de slachtoffers onder de Peshmerga veroorzaakt wordt door

---

[1] http://www.africanews.com/2016/05/14/us-concerned-about-boko-haram-s-cooperation-with-isil/.

IED's van ISIS. Graag vernemen de leden van de VVD-fractie of het kabinet al kan melden of de aanschaf van deze apparatuur versneld kan worden.

De leden van de PvdA-fractie merken op dat de situatie in Syrië onverminderd zorgelijk blijft. Deze leden maken zich in het bijzonder zorgen over het uitblijven van een diplomatieke doorbraak, het voortduren van bombardementen op burgerdoelen waaronder ziekenhuizen, en de schrijnende humanitaire situatie.

De leden van de PvdA-fractie geven aan dat op 17 mei jl. een bijeenkomst van de International Syria Support Group (ISSG) plaatsvond. De Minister van Buitenlandse Zaken was hierbij aanwezig. De leden van de PvdA-fractie zouden graag een uitgebreid verslag zien van de belangrijkste uitkomsten van deze bijeenkomst, met daarbij o.m. aandacht voor de inbreng van de Nederlandse delegatie en een inschatting van het perspectief op hervatting van de vredesonderhandelingen in Geneve. Hoe moet in dit verband de opmerking van de Saoedische Minister van Buitenlandse Zaken Adel al-Jubeir geduid worden die deze week naar buiten kwam met het standpunt dat moet worden gekeken naar «alternatieve oplossingen» voor Syrië. De leden van de PvdA-fractie zijn benieuwd of hierover ook gesproken is tijdens de bijeenkomst van de ISSG.

Tevens zouden de leden van de PvdA-fractie graag een update krijgen van de inspanningen om toegang te krijgen tot belegerde gebieden. In februari nam de Tweede Kamer hierover een motie aan (Kamerstuk 27 925, nr. 582) die de regering oproept met relevante partners een strategie te ontwikkelen om de humanitaire toegang tot belegerde gebieden in Syrië te verkrijgen, zo nodig via voedseldroppings. Tot nu toe lijken deze echter beperkt gebleven tot enkele droppings rond Deir-ez Zor waar het Assad-regime de macht heeft, terwijl voedselhulp in het geheel uitblijft aan sommige gebieden die door oppositiegroepen beheerst worden. Graag zouden de leden van de PvdA-fractie van de Minister horen op welke manier wordt gewerkt aan een oplossing voor deze onacceptabele situatie, zoals in het vluchtelingenkamp Daraya, in de buurt van Damascus, waar zo'n 12.000 mensen afgesloten zijn van hulp.

De leden van de PvdA-fractie spreken ook hun zorg uit over de politieke impasse waarin Irak terecht lijkt gekomen. De recente golf van aanslagen in Bagdad, het disfunctioneren van de regering-Abadi en de bestorming van de internationale zone en van het Iraakse parlement zijn tekenen van een snel verslechterende situatie. Tegelijkertijd stuurt de Koerdische Autonome Regio steeds openlijker aan op onafhankelijkheid. De leden van de PvdA-fractie vragen of de EU en de internationale gemeenschap zich voldoende bewust zijn van de urgentie van de situatie. De geannoteerde agenda spreekt van demarches van de plaatselijke EU-delegatie en -ambassadeurs, maar ziet eerder een rol voor de Hoge Vertegenwoordiger (HV) of andere politieke kopstukken. Deelt de Minister dit gevoel van urgentie en zal hij dit tijdens de RBZ inbrengen?

Aangaande de situatie in Libië en de strijd tegen ISIS en andere terreurgroeperingen aldaar hebben de leden van de PvdA-fractie kennis genomen van de uitkomsten van de Ministerial Meeting die op 16 mei jl. in Wenen plaatsvond. De leden van de PvdA-fractie steunen de aanpak om stapsgewijs de steun aan een eenheidsregering op te voeren en op deze wijze gezag op te bouwen en stappen te zetten die de veiligheid in het land vergroten. Wel plaatsen de genoemde leden vraagtekens bij de keuze die is gemaakt om het wapenembargo gedeeltelijk op te heffen. Als er aan iets geen gebrek is in Libië is het immers aan wapens. Hoe kan worden voorkomen dat geleverde wapens in verkeerde handen vallen, gezien de instabiele situatie en de vele strijdende partijen? En hoe wordt gecontro-

leerd op welke manier en door wie geleverde wapens worden gebruikt? Wat is de algemene beoordeling van het kabinet als het gaat om het statement dat werd aangenomen door de genoemde groep landen over de mogelijkheid voor wapenleveranties?

De leden van de SP-fractie merken op dat er tijdens de aanstaande Raad Buitenlandse Zaken aandacht zal zijn voor de strijd tegen Islamitische Staat. In de brief van de Minister hierover wordt ingegaan op het gedeeltelijke staakt-het-vuren dat voor Syrië geldt. De leden van de SP-fractie vinden het van het allergrootste belang dat het staakt-het-vuren strikt wordt nageleefd waardoor broodnodige humanitaire hulpverlening wordt vergemakkelijkt. Kan de Minister ingaan op de laatste stand van zaken rondom de wapenstilstand? In hoeverre wordt die door de verschillende partijen nageleefd? Wie ziet daarop toe? Kan de Minister ook aangeven in hoeverre hulpverlening is toegenomen sinds het staakt-het-vuren? Wat is verder de stand van zaken rondom de voedsel-droppings boven belegerde gebieden? Is het juist dat dergelijke droppings alleen plaatsvinden als het Assad-regime daar toestemming voor geeft?

Herhaaldelijk zijn vanuit de Tweede Kamer zorgen geuit dat IS geld verdient aan export van olie, onder andere naar Turkije. De Minister heeft eerder al aangegeven dat het moeilijk te traceren is of olie uit IS-gebied komt. Een artikel in de Volkskrant van vorige maand wekt de indruk dat vanwege de samenstelling van de aardolie hier toch mogelijkheden toe zijn. De leden van de SP-fractie vragen de Minister hierop te reageren.

De leden van de SP-fractie vragen de Minister ook in te gaan op de politieke impasse in buurland Irak, waar hervormingen uitblijven en politiek zich steeds meer naar de straat lijkt te verplaatsen. Hoe beoordeelt de Minister de ontwikkelingen? Moet de conclusie hier zijn dat er vanwege deze patstelling en ondanks de hoge nood voorlopig op politiek en economisch gebied weinig verwacht kan worden van de huidige regering? Kan ook ingegaan worden op de rol van Muqtada al-Sadr en zijn aanhang in Irak? Hoe wordt deze beoordeeld?

Wat Irak betreft, vragen de leden van de SP-fractie de Minister in te gaan op opiniepeilingen van begin dit jaar (van IIACSS) waaruit zou blijken dat inwoners van IS-gebied grote vrees hebben voor het Irakese leger, maar vooral voor sjiitische milities en Koerdische strijders. Zij willen niet door hen bevrijd worden, aldus het onderzoek. Dit ondanks grote afkeer van IS. Hoe kijkt de Minister tegen dergelijke opiniepeilingen aan? Worden die betrouwbaar geacht? Zo nee, waarom niet? Moet dit gevolgen hebben voor de strijd tegen IS in Irak?

Tenslotte, wat Irak betreft, vragen de leden van de SP-fractie de Minister te reageren op het bericht van Amnesty International van eerder deze maand dat duizend gevangenen, waaronder minderjarigen, zonder enige vorm van proces worden vastgehouden onder verschrikkelijke omstandigheden. Zij worden veelal beschuldigd van samenwerking met Islamitsche Staat. Hoe gaan de coalitielanden hiermee om?

De leden van de CDA-fractie blijven zich erover verbazen dat de EU als het gaat om de anti-ISIS strategie de grote olifant in de kamer niet wil zien staan. Het gaat hierbij om de rol van EU-kandidaat lidstaat Turkije. Er zijn vele aanwijzingen dat Turkije ISIS steunt. Niet alleen Rusland beweert dat Turkije olie koopt van ISIS. Ook de Minister van Defensie van Israël beweerde dit heel stellig. Wat doen het kabinet en de EU met deze ernstige beschuldigingen? Waarom is de regering ook nu niet eens bereid draagvlak te creëren voor een internationaal onafhankelijk onderzoek? Is het kabinet na de migratiedeal nog voorzichtiger geworden?

De leden van de CDA-fractie wijzen ook op onthullingen door de Turkse oppositiepartij CHP. Parlementariër Erdem heeft 422 pagina's aan gelekte telefoongesprekken geopenbaard.[2] Het gaat om gedetailleerde informatie. Daaruit zou blijken dat er duizenden ISIS-terroristen de grens over gegaan zijn naar Syrië, met medeweten van de Turkse veiligheidsdiensten. ISIS-terroristen zouden in Turkse ziekenhuizen worden behandeld. En gearresteerde terroristen gaan de draaideur door: ze worden later gewoon vrijgelaten. Dit is buitengewoon verontrustende informatie. Is het kabinet bereid om de Turkse regering om opheldering te vragen?

De leden van de CDA-fractie roepen het kabinet bovendien opnieuw op uit te spreken dat ISIS zich schuldig maakt aan genocide en dit standpunt uit te dragen in de EU, in navolging van de Raad van Europa, het Europees Parlement, het Amerikaanse Congres en regering.

De leden van de PVV-fractie willen graag van de Minister weten wat moet worden verstaan onder de «juridische aanpak» van buitenlandse strijders.

De leden van de D66-fractie maken zich ernstig zorgen over de voortdurende schrijnende humanitaire situatie in Syrië, met name de situatie in de belegerde gebieden in Syrië is zeer ernstig. Vele Syrische burgers worden letterlijk uitgehongerd. Het Syrisch regime zet daartoe voedsel als wapen in. De genoemde leden hebben over deze problematiek op 2 mei 2016 schriftelijke vragen gesteld. Helaas is daar tot op heden nog geen antwoord op ontvangen, ondanks het verzoek hiertoe. Graag ontvangen de genoemde leden daarom een toelichting op welke wijze het kabinet zich inzet om een einde te maken aan deze vreselijke belegeringen? Kan de Minister ook aangeven op welke wijze de internationale gemeenschap zich ertoe inzet om uitvoering te geven aan Resolutie 2268 van de VN-Veiligheidsraad die oproept tot humanitaire toegang tot alle gebieden in Syrië, inclusief belegerde en moeilijk te bereiken gebieden? Wat heeft de «International Syria Support Group Task Force on Humanitarian Access» tot dusver bereikt? Welke concrete resultaten zijn er geboekt?

De leden van de D66-fractie hebben ook kennisgenomen van het bericht van het kabinet dat tot op heden Nederlandse F-16's slechts zeven missies boven Oost-Syrië hebben uitgevoerd, waarvan vier met wapeninzet. Genoemde leden ontvangen graag eenzelfde soort cijfers voor de inzet van Nederlandse F-16's boven Irak. Kan de Minister tevens toelichten waarom gesteld wordt dat het ontbreken van satellietcommunicatie geen belemmering vormt voor de inzet van Nederlandse F-16's? Betekent het ontbreken van satellietcommunicatie niet dat de Nederlandse F-16's voor veel minder taken kunnen worden ingezet, en is het daarmee niet vanzelfsprekend een beperkende factor? Deze leden wijzen er hierbij op dat het kabinet zelf van mening is dat de meerwaarde van satellietcommunicatie al veel eerder is erkend. Ook met het oog op deze uitspraak snappen genoemde leden niet waarom het kabinet nu doet alsof satellietcommunicatie geen beperkende factor zou zijn. Graag ontvangen zij een nauwgezette toelichting. Tevens zouden genoemde leden graag willen weten waarom de beperkende factor van het ontbreken van satellietcommunicatie niet is gemeld in de artikel 100-brief, tijdens de technische briefing, in antwoord op de feitelijke vragen, tijdens het algemeen overleg, in de voortgangsbrief of daarna?

[2] http://www.express.co.uk/news/world/670307/Turkish-government-turning-blind-eye-ISIS.

Externe aspecten migratie

De leden van de VVD-fractie ondersteunen de inspanningen van het kabinet om in de Raad aandacht te vragen voor de noodzaak van opbouw van de Libische kustwacht en de aanpak van wapen- en mensensmokkel. Het kabinet meldt in de geannoteerde agenda dat tevens zal worden bezien op welke wijze het externe instrumentarium kan worden ingezet om derde landen, waaronder in de Sahelregio, te ondersteunen bij capaciteitsopbouw op het terrein van onder andere grensbewaking. De leden van de VVD-fractie ondersteunen dat voornemen en vernemen graag, voor zover mogelijk, welke landen hiervoor in aanmerking komen en welke instrumenten van Europees buitenlands beleid kunnen worden ingezet om de slagingskans van dergelijke samenwerking te vergroten.

De leden van de PvdA-fractie vragen alvast een korte update van het kabinet over de voortgang van de High Level Dialogues (HLDs). Met welke landen wordt vooruitgang geboekt? Zitten er grote verschillen tussen de afspraken die worden gemaakt met diverse landen?

Specifiek willen de leden van de PvdA-fractie hun zorg uitspreken over de situatie in het grensgebied tussen Syrië en Jordanië. In een stukje niemandsland, ook wel «the berm» genoemd, zitten inmiddels zo'n 50.000 vluchtelingen die de toegang tot Jordanië wordt ontzegd. Er is geen sprake van georganiseerde VN-hulp en er doen zich inmiddels watertekorten voor. Met de stijgende temperaturen (nu al 40 graden Celsius) dreigt de situatie snel verder te verslechteren. Is de Minister zich bewust van deze ernstige situatie en wat gaat hij (en de EU) doen om zo spoedig mogelijk een oplossing te vinden? In hoeverre kan Jordanië in het kader van het te sluiten «compact» ertoe bewogen worden om deze vluchtelingen onder te brengen in reguliere VN-kampen?

De leden van de SP-fractie merken op dat vanwege de vluchtelingendeal met Turkije rekening wordt gehouden met het verschuiven van de vluchtelingenstroom, waaronder richting Noord-Afrika, specifiek via Libië. Kan, zo vragen de leden van de SP-fractie, de Minister aangeven in hoeverre deze verplaatsing reeds wordt waargenomen of betreft het wat deze route betreft vooral vluchtelingen uit andere landen? Kan ook aangegeven worden of Libië gezien wordt als een veilig land waar vluchtelingen naar teruggestuurd kunnen worden?

De leden van de SP-fractie constateren dat in Libië een eenheidsregering die daadwerkelijk gezag over het land kan uitvoeren nog heel ver weg is. Desondanks wordt er vanuit met name westerse landen steeds meer (toekomstige) steun aangeboden aan de nieuwe regering in Tripoli, zo ook door Nederland, onder andere ter ondersteuning van de capaciteitsopbouw van de Libische kustwacht. De leden van de SP-fractie hebben daar een aantal vragen over. In welke mate heeft de nieuwe regering controle over de kustwacht? Welke milities geven steun aan de nieuwe regering? In welke delen van Libië kan de nieuwe regering gezag uitoefenen? Waarom moet de Presidentiële Raad op een zwaarbewaakt marineterrein in de Libische hoofdstad verblijven? En hoe kan gecontroleerd worden of uitgaven voor Libië effectief en rechtmatig worden besteed? Hoe wordt daar op toegezien?

De leden van de SP-fractie wijzen op de berichten van de laatste dagen over mogelijke wapenleveranties aan de nieuwe regering in Libië. VN-Veiligheidsraadlanden zouden beperkingen die hier nu voor gelden, willen opheffen. De leden van de SP-fractie maken zich hier grote zorgen over en achten wapenleveranties aan Libië ook in strijd met EU-exportcriteria die hiervoor gelden. Zij vragen de Minister of deze

zorgen worden gedeeld. Spreekt Nederland zich uit tegen wapenleveranties aan partijen in Libië?

De leden van de SP-fractie delen de opvatting van de Minister dat het van groot belang is dat er verzoening plaatsvindt tussen de vele, zwaarbewapende milities in Libië. Nederland ondersteunt dit proces. Kan de Minister aangeven hoe dat precies wordt ondersteund? Welke vorderingen zijn er geboekt in dit proces? Zijn er bijvoorbeeld milities geweest die de wapens hebben opgegeven?

Tenslotte vragen de leden van de SP-fractie naar de mogelijkheid dat Libische tegoeden in Nederland worden ontdooid voor humanitaire hulp. Kan aangegeven worden om hoeveel het hier gaat? Waar komt dit geld vandaan? Wie zijn of waren de eigenaren? Welke (juridische) mogelijkheden zijn er om dit geld aan te wenden voor humanitaire hulp? Wie zou die hulp in een dergelijk geval moeten verlenen en waarom is dat tot op heden niet gebeurd?

De leden van de CDA-fractie zijn benieuwd naar de reactie van het kabinet op de berichtgeving dat zo'n twintig landen bereid zouden zijn de internationaal erkende regering in Libië te steunen met wapens in de strijd tegen IS.[3] Ook zou de VS erop aandringen het wapenembargo voor het land op te heffen.

De leden van de CDA-fractie maken zich grote zorgen over de enorme aantallen migranten die de oversteek vanuit Libië naar Europa willen maken en bepleiten stevig optreden tegen de mensensmokkelaars. Hoe staat het met de verdere ontplooiing van de EU maritieme missie Sophia? Wanneer kunnen de maritieme capaciteiten nu eindelijk ook in de Libische territoriale wateren worden ingezet? Is de Minister bereid te aan te dringen op een overeenkomst met de eenheidsregering ter zake, om zo toestemming en dus ook een volkenrechtelijk mandaat te verkrijgen?

De leden van de CDA-fractie zijn in dit opzicht verbaasd over de berichtgeving dat EU-voorzitter Nederland een «drijvende hotspot» in de Middellandse Zee zou willen creëren.[4] Migranten zouden op een groot schip geïdentificeerd en geregistreerd worden en er zouden vingerafdrukken worden afgenomen. Daarna zouden de migranten naar Italië gebracht worden. Kan de Minister deze plannen bevestigen? Klopt het dat een vertrouwelijke memo daarover is uitgelekt? Erkent het kabinet dat te overbruggen afstand voor migranten vanuit Noord-Afrika kleiner wordt met zo'n drijvende hotspot? In hoeverre heeft dit een aanzuigende werking op de mogelijk groter wordende stroom migranten vanuit Noord-Afrika?

Is de Minister het met de leden van de PVV-fractie eens dat het niet de taak van Nederland is de werkloosheid in West-Afrika op te lossen om migratie tegen te gaan, maar dat Nederland genoeg te doen heeft met het bestrijden van de werkloosheid in Nederland? En is de Minister bereid dit in de Raad aan te geven? Zo neen, waarom niet? Is de Minister het met de leden van de PVV-fractie eens dat als men migratie uit Afrikaanse landen tegen wil gaan, de enige oplossing het sluiten van de grenzen is? Zo neen, waarom niet?

[3] http://www.nu.nl/buitenland/4262548/wereldmachten-bereid-wapens-leveren-libie.html.
[4] http://www.telegraph.co.uk/news/2016/05/12/eu-plans-floating-migrant-centres-off-libya/.

De leden van de PVV-fractie vragen tevens of nader uitgelegd kan worden hoe invulling wordt gegeven aan een intensievere samenwerking op het gebied van migratie met Libanon en Jordanië? Kan de Minister duidelijk maken wat de kosten van deze samenwerking voor Nederland zullen zijn?

De leden van de D66-fractie hebben vernomen dat «diverse wereldmachten» voornemens zijn om wapens te leveren aan Libië. Daaronder bevinden zich ook enkele lidstaten van de Europese Unie. Graag ontvangen de genoemde leden een toelichting van de Minister wat het Nederlandse standpunt daarover is? En wat is het standpunt van de Nederlandse partners in de Raad Buitenlandse Zaken? Zijn alle lidstaten van de EU het eens met zulke leveringen? Hoe oordeelt de Europese Commissie, bij monde van de Hoge Vertegenwoordiger? Is Nederland ook voornemens wapens te leveren? De genoemde leden wijze er op dat Libië in de «gordel van instabiliteit» ligt aan de zuidgrens van Europa. Het zou dan ook niet meer dan logisch zijn als dit onderwerp wordt besproken tijdens de Raad Buitenlandse Zaken. Graag ontvangen de genoemde leden een toelichting of dit onderwerp inderdaad wordt besproken, en indien dit niet het geval is, of de Minister zich hiervoor wil inzetten.

EU Global Strategy

In de geannoteerde agenda schrijft het kabinet dat «[d]e veranderende veiligheidscontext, waaronder de «nieuwe» dreigingen, leidde tot de strategische herziening van het buitenland- en veiligheidsbeleid van de EU» en dat het van mening is dat «de strategie primair gericht moet zijn op het antwoord van de EU hoe hiermee om te gaan.» Verderop schrijft het kabinet dat de waarden waarop de EU gestoeld is – met name mensenrechten – een leidraad moeten vormen van het EU buitenland- en veiligheidsbeleid. De leden van de VVD-fractie vragen of het kabinet kan toelichten wat dit concreet betekent? Pleit het kabinet voor een sterkere rol van mensenrechten in het gemeenschappelijk buitenland- en veiligheidsbeleid van de EU? Deze leden vragen het kabinet tevens aan te geven op welke punten de EU nu op dit punt onderpresteert?

De leden van de PvdA-fractie geven aan dat het eindoordeel over de nieuwe EU Global Strategy on Foreign and Security Policy natuurlijk zal volgen wanneer deze verschijnt in juni van dit jaar. De leden van de PvdA-fractie willen nu echter al benadrukken dat de aandacht voor mensenrechten en andere fundamentele waarden een stevige verankering dient te krijgen. Zij zijn dan ook blij met de inzet van het kabinet op dit gebied, zoals te lezen in de geannoteerde agenda. De leden van de PvdA-fractie horen graag meer over het verloop van de discussie over de EU Global Strategy. Zijn er grote meningsverschillen tussen lidstaten of regio's binnen de Europese Unie?

De leden van de PvdA-fractie zijn daarnaast benieuwd welke organisaties uit het maatschappelijk middenveld, denktanks, NGO's en academici zijn geraadpleegd tijdens de consultatiefase. Zij vragen of het mogelijk is om hiervan een overzicht te krijgen? Kan de Minister aangeven in hoeverre hun inbreng heeft geleid tot aanpassing van de Global Strategy?

De leden van de D66-fractie constateren dat tijdens de Raad Buitenlandse Zaken zal worden gesproken over de nieuwe EU Global Strategy on Foreign hand Security Policy. In de geannoteerde agenda is de toelichting van het kabinet nogal algemeen. Welke concrete doelen heeft het kabinet als het gaat om deze nieuwe strategie? Wat is, bijvoorbeeld, het minimale dat er over mensenrechten in moet staan? Wil het kabinet er ook voor ijveren dat de nieuwe strategie een passend antwoord biedt op de dreiging vanuit Rusland en diens destabiliserende acties?

Ministeriële bijeenkomst van het Oostelijk Partnerschap

De leden van de PvdA-fractie zijn benieuwd of deze bijeenkomst door Nederland zal worden aangegrepen om te spreken over het associatieverdrag met Oekraïne en hoe recht kan worden gedaan aan de uitslag van het Nederlands referendum hierover. Graag zouden de genoemde leden van de Minister horen of hij in deze bijeenkomst een mogelijkheid ziet om deze kwestie, dan wel formeel dan wel in de wandelgangen, ter tafel te brengen. De leden wijzen daarbij op de toezegging van de Minister-President om de Kamer te blijven informeren over het verloop van besprekingen met de Commissie, andere EU-landen en Oekraïne.

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van hetgeen gesteld wordt over de besluiten tot sluiting van de associatieakkoorden met Georgië en Moldavië. Deze zullen als A-punt worden aangenomen. Na vaststelling van de Raadsbesluiten zal de Unie als laatste partij de verdragen ratificeren, waarna deze na afloop van de in de verdragen vastgelegde termijn in werking zullen treden. Dat roept de vraag op of deze zelfde procedure ook gevolgd moet worden voordat het associatieakkoord met Oekraïne geratificeerd kan worden? Klopt het dat de Raad zo'n besluit met unanimiteit moet nemen en dat er dus een veto mogelijk is? Heeft Nederland naast de eigen nationale ratificatie daarmee dus nog een instrument om ratificatie van het associatieakkoord in zijn huidige vorm tegen te houden?

De leden van de PVV-fractie lezen in het verslag van de Raad Buitenlandse Zaken van 18 april jl. dat Nederland de Raad heeft geïnformeerd over de uitslag van het raadgevend referendum over het associatieakkoord tussen de EU en Oekraïne van 6 april jl. Nederland heeft de Raad om begrip gevraagd dat hier een gedegen proces voor nodig is. Heeft Nederland ook aangegeven dat in de Nederlandse wet, namelijk in artikel 11 van de Wet raadgevend referendum, staat dat «zo spoedig mogelijk» een voorstel van wet moet worden ingediend dat uitsluitend strekt tot intrekking van de wet, of tot regeling van de inwerkingtreding van de wet? Zo neen, waarom niet? En is de Minister bereid dit alsnog aan te geven in de Raad? Is de Minister het met de leden van de PVV-fractie eens dat er geen oplossing mogelijk is die voor alle partijen acceptabel is, omdat er slechts twee oplossingen mogelijk zijn: intrekking van de goedkeuringswet of regeling van de inwerkingtreding van de goedkeuringswet? Zo neen, waarom niet?

Sudan

De leden van de CDA-fractie zijn verbijsterd over de berichtgeving dat de EU Sudan zou willen steunen met 100 miljoen euro.[5] Waarom is de EU van plan de banden aan te halen met een genocide plegende dictator? Met een regime dat de regio destabiliseert, zelf mensen op de vlucht jaagt door onder andere haar burgers te bombarderen, het vuur te openen op vreedzaam protesterende studenten en nauwelijks investeert in zaken als onderwijs en gezondheidszorg. Waarom gaat de EU zo tegen haar Europese waarden in? Klopt het dat EU-commissaris Mimica nu al sowieso 100 miljoen euro beloofd heeft, te besteden aan humanitaire hulp, het creëren van banen en grensbewaking? Klopt het dat de EU met deze belofte weinig middelen meer heeft om Sudan onder druk te zetten? Klopt het tevens dat Sudan erop aandringt dat een deel van dit geld ook naar het Sudanese Ministeries van Veiligheid en van Defensie moet gaan en dat de EU hier welwillend tegenover staat?

---

5 (https://decorrespondent.nl/4377/De-EU-doet-zaken-met-een-genocideverdachte-Want-die-vluchtelingenstroom-moet-gestopt-worden/219743100588-c8a40206).

De leden van de CDA-fractie vragen hoe het kabinet de berichtgeving beoordeelt dat de EU middelen en technologie zou willen leveren die niet alleen gebruikt kunnen worden om vluchtelingen te registreren, maar ook om alle Sudanese burgers te surveilleren?[6] Klopt het dat de EU dit zelf als risico heeft aangemerkt? De leden van de CDA-fractie willen van de Minister weten wat Nederland doet om dit Europese beleid te keren. Zijn de Ministers van Buitenlandse Zaken en van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking het eens met deze koers? Zo ja, waarom? Is de Minister bereid bij zijn collegaministers ervoor te pleiten dit onderwerp bij het RBZ in juni op de agenda te plaatsen? Wat ziet de Minister nog meer voor mogelijkheden om dit omstreden beleid te bespreken met andere EU lidstaten? Is het kabinet tevens bereid de Kamer per aparte brief uitgebreid te informeren over de onverantwoorde plannen van de EU?

De leden van de D66-fractie hebben vernomen dat de Europese Unie voornemens is om samen te werken met Sudan inzake het migratie-vraagstuk. Sudan zou apparaten krijgen voor de registratie van personen. Tevens zou er financiële steun worden verleend. Kan de Minister aangeven wat er van deze berichtgeving klopt? Wat is de standpunt van de Minister ten aanzien van deze afspraak? Kan de Minister helder aangeven dat er onder geen beding wordt samen gewerkt met de Sudanese president Omar al-Bashir, die wordt gezocht door het Internationaal Strafhof vanwege zijn betrokkenheid bij genocide en oorlogsmisdaden, laat staan dat hem financiële steun wordt verleend?

---

[6] http://www.spiegel.de/international/world/eu-to-work-with-despot-in-sudan-to-keep-refugees-out-a-1092328.html.